

UNHCR
The UN Refugee Agency

UČÍME O UPRCHLÍCÍCH

**9–12
LET**

**Zahrnutí tématu uprchlictví do různých
předmětů na 2. stupni základní školy**

Tento materiál přináší učitelům náměty k začlenění problematiky uprchlictví do výuky.

Jedná se o jednoduché náměty, které lze snadno přizpůsobit úrovni žáků.

Další materiály naleznete na unhcr.org/teaching-about-refugees

NEŽ ZAČNETE

Poznámka o zapojení uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů při plánování hodiny.

Než se pustíte do výukových činností na téma uprchlictví, mezinárodní ochrany, národnosti a migrace, zamyslete se nejdříve nad tím, jaké žáky máte ve třídě. Nejsou někteří z nich sami uprchlíci, žadatelé o azyl nebo osoby bez státní příslušnosti?

Pokud ano, možná byste si s nimi, a případně i s jejich rodiči (v závislosti na věku žáků), měli promluvit. Do hodin pak můžete zapracovat náměty a zpětnou vazbu, kterou od nich získáte, a v případě, že s tím budou výslovně souhlasit, je můžete nechat odpovídat na otázky spolužáků či volně o daném tématu hovořit.

Osoby bez státní příslušnosti jsou osoby, které nemají žádné státní občanství. Taková situace může nastat v řadě případů. Některé státy například nepřiznávají příslušníkům určitých etnických nebo náboženských skupin státní občanství, či dítěti, které se narodí mimo hranice státu původu rodičů, nepřiznává občanství ani stát původu rodičů, ani stát místa jeho narození. V celé řadě zemí platí zákony, které neumožňují, aby děti získaly státní občanství automaticky podle matky.

Osoby bez státní příslušnosti mohou mít ztíženou možnost požívání základních lidských práv, jako je právo na vzdělání, zdravotní péči,

zaměstnání, svobodu pohybu a další. V důsledku toho často čelí překážkám a narůstá v nich pocit zklamání.

Máte-li ve třídě dítě bez státní příslušnosti, slova jako „země“, „národnost“ a „státní příslušnost“ používejte opatrně. Můžete je nahradit výrazy jako „tvůj domov“ nebo „tvoje kultura“.

ZEMĚPIS

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Znalost zemí světa, pochopení zeměpisného povrchu, čtení z glóbusu a map.

Mapy krizových oblastí světa z hlediska uprchlíků a další informace jsou k dispozici na webové stránce UNHCR Data na adrese data.unhcr.org/

Ukažte žákům mapu Evropy, Asie, Afriky nebo jiného světadílu.

1. KROK: Požádejte žáky, aby ukázali země, které znají. Zkuste, zda dokážou nakreslit vlajky známých zemí. Zeptejte se jich, zda slyšeli o uprchlících a jestli vědí, ze kterých zemí pocházejí. Nechte žáky, aby tyto země našli na mapě.

2. KROK: Zeptejte se: „Kde leží Sýrie nebo Jižní Súdán?“ „Jaké mají tyto země fyzickogeografické podmínky v porovnání s naší zemí?“

3. KROK: Zajděte do školní knihovny nebo si do třídy přineste atlasy a mapy. Vyzvěte žáky, aby si ve skupinkách prohlédli atlas nebo mapu určitého státu a napsali, jaké jsou v něm geografické podmínky. Dejte jim za úkol, aby stejný popis vypracovali i pro svou zemi. Můžete je navést otázkami jako například: „Leží u moře nebo oceánu?“, „Jsou tam hory?“, „Kde na glóbusu se nachází?“, „Jaké podnebí tam podle vás panuje?“. Vyzvěte žáky, aby si o těchto zemích a o jejich klimatu zjistili co nejvíce a napsali referát nebo připravili prezentaci o tom, jak odlišné nebo naopak podobné jsou.

Zmínění historické nebo sportovní osobnosti, která je uprchlíkem, může představovat zajímavý způsob, jak propojit dějepis s problematikou uprchlictví.

MOŽNOST 1: V hodině, kde probíráte například 2. světovou válku, můžete jako příklad uprchlíka uvést osobnost světoznámého fyzika Alberta Einsteina, který uprchl do USA.

Informace o Albertu Einsteinovi snadno získáte z internetových encyklopedií a dalších zdrojů.

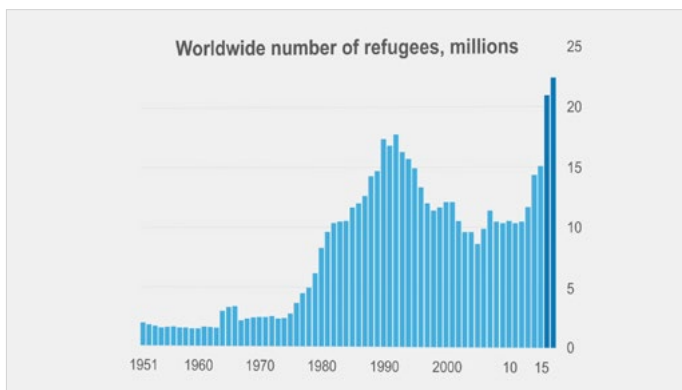
MOŽNOST 2: V hodině o historii olympijských her můžete pohovořit o těchto účastnících Letních olympijských her 2016, kteří jsou uprchlíky:

- Jonas Kinde – atletika: <https://bit.ly/2LnY0yP>
- Jusra Mardiniová – plavání: <https://ind.pn/2CkUySQ>

MATEMATIKA

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Nejsou doporučeny žádné cílové dovednosti, takže se lze snadno držet národních učebních osnov. Doporučujeme pouze, abyste při začleňování problematiky uprchlíků do výuky pracovali s oficiálními počty UNHCR. Učitelé mají volnost v tom, jak s čísly naloží.

Ukázky tabulek s počty uprchlíků naleznete v části [Teaching Materials](#) (Výukové materiály) na stránce UNHCR Teachers' Toolkit.

Práce se skutečnými počty uprchlíků z různých zemí může představovat dobrý způsob, jak žáky seznámit s faktickým početním stavem uprchlíků v různých zemích.

1. KROK: Na webové stránce UNHCR [Učíme o uprchlících](#) naleznete soubor ukázek tabulek s počty uprchlíků v některých evropských zemích. Čísla můžete použít jako inspiraci k vytvoření podobných tabulek pro vaši zemi a k procvičování látky.

2. KROK: Můžete například položit žákům tyto otázky:

„Kolik procent uprchlíků v roce 2014 pocházelo z Eritrey?“

„Kolik procent jich pocházelo ze Syrské arabské republiky?“

„Kolik procent jich pocházelo v roce 2015 ze Syrské arabské republiky?“

Umožněte žákům tato čísla interpretovat. Dají se vysledovat nějaké souvislosti nebo je nějaký způsob, jak tato čísla vyložit?

VÝTVARNÁ VÝCHOVA, PRAKTICKÉ ČINNOSTI

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Rozvoj schopnosti kritického myšlení a její využití ve
výtvarných a rukodělných činnostech nebo designu.

UPRCHLÍCI V TÁBORECH

Někteří uprchlíci ze zemí válečného konfliktu žijí v táborech v sousedních státech.

1. KROK: Zeptejte se žáků, kde podle nich tyto státy leží, a jestli znají názvy některých takových táborů.

2. KROK: Prohlédněte si fotografie na internetu z uprchlického tábora Dadáb v Keni, jenž patří mezi největší uprchlické tábory na světě.

3. KROK: Vyzvěte žáky, aby se zamysleli nad tím, čeho se uprchlíkům v takových táborech asi nedostává, a ze snímků se pokuste vyčíst, jak tyto potřeby naplňují. Zeptejte se:

„Kdybyste žili v táboře, jakým problémům byste asi čelili, ať už jde o běžné životní potřeby, počasí, nebo další věci?“

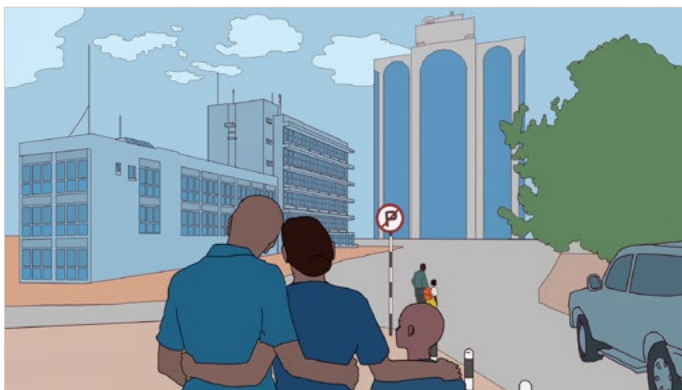
„Co byste asi potřebovali pro přežití?“

„Uměli byste najít řešení některých těchto problémů? Například teplejší stan, možnost přístupu k čisté vodě, dětské hřiště nebo škola.“

VÝTVARNÁ VÝCHOVA, PRAKTICKÉ ČINNOSTI

CÍLOVÉ DOVEDNOSTI – ZÍSKANÉ ZNALOSTI

Rozvoj schopnosti kritického myšlení a využití této schopnosti v technických oblastech, při přípravě projektů nebo v pracovních činnostech.

UPRCHLÍCI VE MĚSTECH

Mnoho uprchlíků žije ve městech.

1. KROK: Společně se žáky si přečtete níže popsané příběhy UNHCR a shlédnete připojená videa.

Vysvětlíte, že většina uprchlíků žije v městských aglomeracích. Podle informací UNHCR pobývalo na konci roku 2016* ve městech 60 % uprchlíků.

- 1. příběh: <https://bit.ly/2MkFAOJ>
- 2. příběh: <https://bit.ly/2x6xrbL>

* [UNHCR 2016 Global Trends](#)

2. KROK: Vyzvěte žáky, aby sestavili seznam problémů, které mohou nastat, když do města přijde nová početná skupina obyvatel, a zkuste společně navrhnout jejich řešení. Problémy můžete rozdělit do skupin, jako je vzdělání, zdraví, doprava, volnočasové aktivity atd.

Další materiály naleznete
na unhcr.org/teaching-about-refugees

Tyto vzdělávací materiály připravil Mialy Dermish.